

Redovisning av uppföljning av indikatorer identifierade i regeringsuppdrag "Indikatorer för ungdomars levnadsvillkor"

Härmed redovisas uppföljningen av indikatorer identifierade i regeringsuppdrag "Indikatorer för ungdomars levnadsvillkor" angivet i regleringsbrev för Skolverket för budgetåret 2008. "Skolverkets statistik skall möjliggöra uppföljning av ett urval av de indikatorer som verket i samverkan med Ungdomsstyrelsen identifierat i rapporten Indikatorer för uppföljning av ungdomars levnadsvillkor (U2005/7090/UNG). En sammanställning av resultaten för var och en av indikatorerna ska upprättas. Redovisningen ska lämnas till Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet, med kopia till Utbildningsdepartementet) och Ungdomsstyrelsen i anslutning till årsredovisningen."

1. Sammanfattning

Skolverket redovisar 15 indikatorer inom fem olika politikområdesmål för ungdomspolitik, vilka identifierats som relevanta för att belysa ungdomars levnadsvillkor inom det egna verksamhetsområdet. Indikatorerna bygger på Skolverkets uppföljningssystem. Indikatorerna är en uppdatering av de indikatorer som identifierades under 2005.

I 2006 års avrapportering beskrevs utvecklingsbehov av indikatorerna. Dessa har inte kommenterats igen utan vi hänvisar till våra förslag i 2006 års avrapportering (Dnr 75-2005:527). När det gäller önskvärda bakgrundsvariabler för uppföljningen (kön, etnicitet, kulturell eller socioekonomisk bakgrund, ålder och bostadsort) är redovisningen inte heltäckande, exempelvis är bostadsorten inte tillgänglig medan ålder inte alltid är relevant att redovisa. De indikatorer som valts bör utvärderas avseende lämpligheten som indikatorer för ungdomspolitik.

De nedan redovisade indikatorerna visar på mycket små förändringar sett i ett fem-årsperspektiv. Indikatorerna visar på olikheter mellan könen till kvinnornas fördel samt också på olikheter mellan elever med svensk och med utländsk bakgrund till de senare nämndas nackdel. Sedan 2006 publicerar Skolverket betygsstatistik för grundskolan med fler bakgrundsvariabler; elever med utländsk bakgrund som anlänt till Sverige före och efter årskurs 1 samt uppgifter om föräldrars utbildningsnivå. Elever som anlänt senare till Sverige har lägre måluppfyllelse än elever som anlänt tidigare eller är födda i Sverige med utländsk bakgrund. Elever med lågutbildade föräldrar har lägre måluppfyllelse än elever med högutbildade föräldrar.

Under politikområdesmålet ”en skola som ger alla kunskap och utveckling – en skola där alla elever har rätt och möjlighet till framsteg” kan indikatorerna fr.o.m. år 2010 utökas med ämnesprov i kemi, fysik och biologi.

Under politikområdesmålet ”alla elever skall ha möjlighet till en likvärdig utbildning av hög kvalitet” kan konstateras att andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen i gymnasieskolan har sjunkit från 74,2 procent läsåret 2003/04 till 72,0 procent läsåret 2007/08.

Enligt följande av Skolverket rapporterade politikområdesmål ska ”alla vuxna ges möjlighet att utvidga sina kunskaper och utveckla sina kompetenser för att främja personlig utveckling, demokrati, jämställdhet, ekonomisk tillväxt och sysselsättning samt en rättvis fördelning”. För närvarande finns endast en indikator under detta politikområdesmål: antal kommuner som i egen regi eller via annan utbildningsanordnare erbjuder komvux, SFI respektive särvox. Utvecklingen inom den kommunala vuxenutbildningen under de senaste fem läsåren visar att antalet kommuner som anordnar kommunal vuxenutbildning har minskat. Samtidigt kan utvecklingen också ha lett till mer samverkan mellan kommuner resulterande i ett större utbud än tidigare.

Indikatorerna som grundar sig på Skolverkets attitydundersökning har inte uppdaterats sedan 2006 års undersökning. En ny attitydundersökning kommer att genomföras under 2009.

2. Bakgrund

Inför budgetåret 2005 fick 15 myndigheter i uppdrag i sina regleringsbrev att identifiera och föreslå indikatorer kring ungdomars villkor i samverkan med Ungdomsstyrelsen. Skolverket fick i uppdrag att, inom sitt ansvarsområde, i relevanta delar följa upp utvecklingen av ungdomars levnadsvillkor avseende mål som angavs i propositionen Makt att bestämma - rätt till välfärd (prop. 2005/05:2) bilaga 13. Skolverket skulle, i ett första skede och efter samråd med Ungdomsstyrelsen identifiera möjliga indikatorer. Enligt regleringsbrevet skulle indikatorerna, när så är lämpligt, belysa skillnader beroende på kön, etnicitet, kulturell eller socioekonomisk bakgrund, ålder och bostadsort.

Skolverket redovisade ett förslag till indikatorer till Utbildningsdepartementet och Ungdomsstyrelsen den 1 juni 2005. Under hösten redovisade Ungdomsstyrelsen¹ indikatorer som föreslogs bilda basen för ett nationellt uppföljningssystem av ungdomspolitikerna.

Uppföljningen av ungdomspolitikerna bygger på indikatorer som ska ge information om utvecklingen och graden av måluppfyllelse för de olika politikområdena. En indikator är en mätbar företeelse som visar på eller indikerar tillståndet i ett större system. Det är viktigt att poängtera att det handlar om just indikationer och inte

¹ Indikatorer för uppföljning av ungdomars levnadsvillkor. På väg mot ett uppföljningssystem för den nationella ungdomspolitikerna. Ungdomsstyrelsens skrifter 2005:6.

någon obestridbar sanning. Men genom att följa indikatorns utveckling får man en uppfattning om i vilken riktning det större systemet utvecklas².

Ungdomsstyrelsen har tidigare pekat på att utvecklingsarbetet av ett indikatorsystem för ungdomspolitiken är en process som inte är färdig i och med att de första årens redovisningar av indikatorer har skett. Systemet kommer att kräva revideringar under de kommande åren. Ungdomsstyrelsen föreslår att arbetet med indikatorer bör utvärderas i samband med den första utvärderingen av den nationella ungdomspolitiken som sker år 2010. Fram till dess bör därför systemet ytterligare förankras, implementeras och testas.

Ungdomsstyrelsens utgångspunkt för arbetet var att varje huvudområde ska belysas av den myndighet som har kunskap om ungas levnadsvillkor inom ramen för det egna verksamhetsområdet³. De olika myndigheternas sätt att redovisa indikatorer som identifierats inom det egna verksamhetsområdet kan komma att ställa krav på ytterligare samordning för att skapa överblick och helhetssyn på ungdomspolitiken.

² Se not 1.

³ Se not 1.

3. Resultat och analys

Politikområdesmål: En skola som ger alla kunskap och utveckling – en skola där alla elever har rätt och möjlighet till framsteg

Indikatorerna visar på andelen elever som uppnått målen för utbildningen.

3.1 Andel elever som, enligt slutbetygen, når målen för årskurs 9 i 16 ämnen

Läsår	Totalt	Flickor	Pojkar	Elever med svensk bakgrund	Elever med utländsk bakgrund ⁴
2003/2004	80,8	83,7	78,1	82,7	69,2
2004/2005	80,7	83,4	78,0	82,6	68,7
2005/2006	81,0	83,9	78,3	82,8	69,4
2006/2007	81,3	83,9	78,7	83,2	69,1
2007/2008	81,6	84,0	79,3	83,7	69,3

Källa: Skolverket. Ytterligare information: www.skolverket.se, Statistik, Grundskolan, Betyg och Prov, Riksnivå, tabell 6 A

Mellan läsåret 2003/04 och 2007/08 ökade andelen elever som enligt slutbetygen nådde målen för årskurs 9 i 16 ämnen något, från 80,8 till 81,6 procent. Andelen flickor som nådde målen var konstant högre än andelen pojkar. Måluppfyllelsen var betydligt högre bland elever med svensk bakgrund än bland elever med utländsk bakgrund.

3.2 Andel elever som är behöriga till gymnasieskolan

Läsår	Totalt	Flickor	Pojkar	Elever m. svensk bakgrund	Elever m. utländsk bakgrund	därav		
						Födda i Sverige	Födda utanför Sv, inv. före åk 1	Födda utanför Sv, inv. efter åk 1
2003/2004	89,6	91,1	88,2	91,4	78,2			
2004/2005	89,2	90,7	87,7	91,0	77,4			
2005/2006	89,5	90,7	88,3	91,3	78,3	85,2	84,6	57,8
2006/2007	89,1	90,4	87,9	91,1	76,6	84,2	82,8	55,6
2007/2008	88,9	89,9	87,9	91,0	76,6	84,6	84,4	54,0

Källa: Skolverket. Ytterligare information: www.skolverket.se, Statistik, Grundskolan, Betyg och Prov, Riksnivå, tabell 1. Se även Länsnivå, tabell 1 och Kommunnivå, tabell 1

Andelen elever som var behöriga till gymnasieskolan minskade något under de senaste fem läsåren, från 89,6 procent läsåret 2003/04 till 88,9 procent läsåret

⁴ Elever födda utomlands samt elever födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands.

2007/08. Skillnaderna mellan könen har varit relativt oförändrad. Andelen flickor som var behöriga till gymnasieskolan 2007/08 var 89,9 procent, medan motsvarande andel bland pojkar var 87,9 procent. Andelen elever med utländsk bakgrund som var behöriga till gymnasieskolan var betydligt lägre, 76,6 procent, än andelen elever med svensk bakgrund som var behöriga, 91,0 procent. Det var stor skillnad mellan elever som anlänt till Sverige före och efter årskurs 1 i grundskolan. Bland eleverna som är födda utomlands och har anlänt senare var andelen som är behöriga till gymnasieskolan 54,0 procent 2007/08, medan motsvarande andel för elever som anlänt tidigare var 84,4 procent.

Elevernas behörighet till gymnasieskolan varierar efter föräldrarnas utbildningsnivå. Bland elever som har föräldrar med förgymnasial utbildning var andelen elever som var behöriga till gymnasieskolan 67 procent, läsåret 2007/08, motsvarande andel för elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning var 95 procent.

3.3 Andel elever med slutbetyg från gymnasieskolan som ger grundläggande behörighet till högskolestudier

Läsår	Totalt	Kvinnor	Män	Elever m. svensk bakgrund	Elever m. utländsk bakgrund
2003/2004	89,4	92,0	86,8	90,6	81,7
2004/2005	88,9	91,3	86,5	90,1	80,5
2005/2006	89,2	91,7	86,6	90,3	81,3
2006/2007	88,9	91,3	86,4	90,0	80,9
2007/2008	88,9	91,5	86,3	89,9	81,7

Källa: Skolverket. Ytterligare information: www.skolverket.se, Statistik, Gymnasieskolan, Betyg och Studieresultat, Riksnivå, tabell 2 C. Se även Länsnivå, tabell 1 och Kommunnivå, tabell 1

Andelen elever med slutbetyg från gymnasieskolan som ger grundläggande behörighet till högskolestudier minskade något från 89,4 procent läsåret 2003/04 till 88,9 procent läsåret 2007/08. Andelen kvinnor med grundläggande behörighet till högskolestudier var högre 2007/08, 91,5 procent än andelen män, 86,3 procent. Elever med svensk bakgrund uppnådde högskolebehörighet i väsentligt större omfattning 2007/08, 89,9 procent, än elever med utländsk bakgrund, 81,7 procent.

3.4 Andel personer med lägst 3-årig gymnasieutbildning i åldersgruppen 20-25 år

År	Totalt	Kvinnor	Män
2003	77,2	79,6	74,9
2004	77,8	80,1	75,6
2005	78,5	80,7	76,5
2006	78,0	80,1	76,1
2007	77,9	80,2	75,7

Källa: SCB, Befolkningens utbildningsnivå

Mellan 2003 och 2007 har andelen personer med lägst 3-årig gymnasieutbildning i åldersgruppen 20-25 år varit relativt konstant (77,9 procent år 2007). Andelen kvinnor med lägst 3-årig gymnasieutbildning var högre, 80,2 procent, än andelen män, 75,7 procent. I åldersgruppen 40-45 år var andelen personer med lägst 3-årig gymnasieutbildning betydligt lägre än den var för åldersgruppen 20-25 år. År 2007 var andelen för 40-45 åringar 51,1 procent. En förklaring till skillnaden är att de 2-åriga gymnasieutbildningarna togs bort 1993.

3.5 Andel elever med minst betyget godkänt i provbetyg från nationella ämnesprov

Provbetyg i nationella ämnesprov har samlats in från alla skolor från och med år 2003.

3.5.1 Andel elever med minst betyget godkänt i provbetyg från nationella ämnesprov i matematik för årskurs 9

MATEMATIK					
Tidpunkt	Totalt	Flickor	Pojkar	Elever m. svensk bakgrund	Elever m. utländsk bakgrund
vt 2004	87,4	87,2	87,6	88,7	78,8
vt 2005	87,7	87,8	87,6	89,2	77,9
vt 2006	87,6	87,6	87,7	88,8	79,5
vt 2007	84,4	84,6	84,2	86,0	74,0
vt 2008	83,5	82,4	84,6	85,1	73,2

Källa: Skolverket. Ytterligare information: www.skolverket.se, Statistik, Grundskolan, Betyg och Prov, Riksnivå, tabell 8 A.

Mellan vårterminerna 2004 och 2006 var andelen elever med minst betyget godkänt i provbetyg från nationella ämnesprov i matematik omkring 87 procent. Men därefter har andelen minskat till 84 procent våren 2008. Några större skillnader i resultat mellan könen förekommer inte. Men skillnaderna i resultat mellan elever med svensk bakgrund och elever med utländsk bakgrund var stora, 85,1 jämfört med 73,2 procent vårterminen 2008.

Det är också stora skillnader i resultat mellan elever som har föräldrar med olika utbildningsnivå. Bland elever som har föräldrar med förgymnasial utbildning var andelen elever med minst betyget godkänt i provbetyg från nationella ämnesprov i matematik 65,1 procent, medan motsvarande andel för elever som har föräldrar med eftergymnasial utbildning var 90,8 procent.

3.5.2 Andel elever med minst betyget godkänt i provbetyg från nationella ämnesprov i svenska för årskurs 9

SVENSKA					
Tidpunkt	Totalt	Flickor	Pojkar	Elever m. svensk bakgrund	Elever m. utländsk bakgrund
Svenska, läsförståelse					
vt 2004	87,0	91,5	82,6	87,5	81,5
vt 2005	87,5	91,6	83,4	87,9	82,9
vt 2006	90,9	94,1	87,7	91,3	86,4
vt 2007	90,3	92,9	87,9	90,9	85,0
vt 2008	92,8	95,2	90,5	93,0	90,0
Svenska, muntlig förmåga					
vt 2004	96,9	97,9	96,0	97,1	95,7
vt 2005	97,2	98,0	96,3	97,2	96,7
vt 2006	97,4	98,2	96,6	97,4	96,7
vt 2007	97,6	98,4	96,8	97,7	96,7
vt 2008	97,9	98,5	97,3	97,9	97,4
Svenska, skriftlig förmåga					
vt 2004	92,3	95,3	89,5	92,5	90,6
vt 2005	91,3	95,2	87,5	91,4	89,9
vt 2006	93,7	96,7	90,7	93,8	92,2
vt 2007	94,4	97,1	91,8	94,5	93,3
vt 2008	92,7	96,0	89,5	92,8	92,0

Källa: Skolverket. Ytterligare information: www.skolverket.se, Statistik, Grundskolan, Betyg och Prov, Riksnivå, tabell 8 A.

Andelen elever med minst betyget godkänt var våren 2008 högst i delprovet för muntlig förmåga, 97,9 procent. Genomgående är andelen godkända i de tre delproven hög, över 90 procent. Andelen flickor med minst betyget godkänt var högre i alla tre delprov än andelen pojkar. Elever med svensk bakgrund hade också genomgående bättre resultat än elever med utländsk bakgrund. Men skillnaderna mellan elever med svensk respektive utländsk bakgrund i delprovresultat för muntlig och skriftlig förmåga i svenska var betydligt mindre än skillnaderna i provresultat i övriga ämnen.

Skillnader i resultat mellan elever som har föräldrar med olika utbildningsnivå förekommer också. Bland elever som har föräldrar med förgymnasial utbildning var andelen elever med minst betyget godkänt i provbetyg från nationella ämnesprov i svenska (sammanvägt resultat) 91,7 procent, medan motsvarande andel för elever som har föräldrar med eftergymnasial utbildning var 98,6 procent.

3.5.3 Andel elever med minst betyget godkänt i provbetyg från nationella ämnesprov i svenska som andraspråk⁵ för årskurs 9

SVENSKA SOM ANDRA SPRÅK					
Tidpunkt	Totalt	Flickor	Pojkar	Elever m. svensk bakgrund ⁶	Elever m. utländsk bakgrund
Svenska som andraspråk, läsförståelse					
vt 2004	58,7	64,0	54,3	69,5	58,3
vt 2005	59,7	64,6	55,8	68,8	59,4
vt 2006	63,6	68,6	59,4	68,9	63,4
vt 2007	60,5	61,3	59,9	63,3	60,4
vt 2008	71,5	73,7	69,6	79,4	71,2
Svenska som andraspråk, muntlig förmåga					
vt 2004	87,8	88,9	86,9	89,8	87,7
vt 2005	90,0	92,0	88,4	94,1	89,9
vt 2006	89,5	91,0	88,2	92,3	89,4
vt 2007	89,6	90,3	89,0	91,4	89,5
vt 2008	91,7	93,0	90,7	93,8	91,6
Svenska som andraspråk, skriftlig förmåga					
vt 2004	77,8	82,0	74,5	82,9	77,7
vt 2005	75,3	80,1	71,5	83,7	75,1
vt 2006	81,1	85,2	77,6	83,9	81,0
vt 2007	80,6	84,2	77,9	81,6	80,6
vt 2008	80,6	83,3	78,4	81,6	80,6

Källa: Skolverket. Ytterligare information www.skolverket.se, Statistik, Grundskolan, Betyg och Prov, Riksnivå, tabell 8 A.

Andelen godkända i läsförståelse/svenska som andraspråk var låg, 71,5 procent vårterminen 2008, men andelen har ökat sedan våren 2004 (58,7 procent). Resultaten i de övriga två delproven var betydligt bättre och andelen godkända var 91,7 procent i delprovet för muntlig förmåga vårterminen 2008. Flickor har bättre resultat än pojkar.

Det är också skillnader i resultat mellan elever som har föräldrar med olika utbildningsnivå. Bland elever som har föräldrar med förgymnasial utbildning var andelen elever med minst betyget godkänt i provbetyg från nationella ämnesprov i svenska

⁵ Undervisning i svenska som andraspråk ska om det behövs anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en eller båda vårdnadshavarna.

⁶ Antalet elever med svensk bakgrund som deltog i det nationella ämnesprovet i svenska som andraspråk är mycket litet, ca 100-150 elever. De eleverna har svenska som modersmål och har antingen tagits in från skolor i utlandet eller invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en eller båda vårdnadshavarna.

som andraspråk (sammanvägt resultat) 77,7 procent, medan motsvarande andel för elever som har föräldrar med eftergymnasial utbildning var 88,5 procent.

3.5.4 Andel elever med minst betyget godkänt i provbetyg från nationella ämnesprov i engelska för årskurs 9

Engelska					
Tidpunkt	Totalt	Flickor	Pojkar	Elever m. svensk bakgrund	Elever m. utländsk bakgrund
Engelska, muntlig förmåga					
vt 2004	96,0	96,4	95,5	96,4	93,2
vt 2005	96,0	96,4	95,7	96,4	93,3
vt 2006	95,8	96,2	95,4	96,2	93,1
vt 2007	96,2	96,4	96,0	96,6	93,3
vt 2008	96,9	97,0	96,9	97,4	94,3
Engelska, receptiv förmåga					
vt 2004	91,3	92,3	90,3	92,0	86,6
vt 2005	92,5	92,8	92,3	93,4	86,6
vt 2006	92,6	93,1	92,2	93,4	87,4
vt 2007	91,8	91,9	91,8	92,7	86,1
vt 2008	93,0	92,9	93,2	94,0	86,8
Engelska, skriftlig förmåga					
vt 2004	94,9	96,2	93,6	95,3	91,9
vt 2005	94,6	96,0	93,2	95,1	91,1
vt 2006	94,2	95,8	92,7	94,7	91,0
vt 2007	94,2	95,5	93,0	94,8	90,5
vt 2008	95,8	96,5	95,1	96,3	92,6

Källa: Skolverket. Ytterligare information: www.skolverket.se, Statistik, Grundskolan, Betyg och Prov, Riksnivå, tabell 8 A.

Andelen elever med minst betyget godkänt i de nationella ämnesproven i engelska var genomgående hög: över 90 procent. Flickorna hade bättre resultat än pojkarna och elever med svensk bakgrund hade bättre resultat än elever med utländsk bakgrund i alla delprov.

Vilken utbildningsnivå elevernas föräldrar har påverkar också resultatet. Bland elever som har föräldrar med förgymnasial utbildning var andelen elever med minst betyget godkänt i provbetyg från nationella ämnesprov i engelska (sammanvägt resultat) 88,3 procent, medan motsvarande andel för elever som har föräldrar med eftergymnasial utbildning var 98,5 procent.

3.6 Andel av berättigade elever som deltar i modersmåls- Undervisning (grundskola, gruppdata på årskursnivå)

Läsår	Totalt	Flickor	Pojkar
2003/2004	54,1	55,6	52,7
2004/2005	54,8	56,4	53,2
2005/2006	54,6	56,4	52,9
2006/2007	55,9	57,8	53,9
2007/2008	53,8	55,6	52,0

Källa: Skolverket. Ytterligare information: : www.skolverket.se, Statistik, Grundskolan, Skolor och elever, Riksnivå, tabell 8 A. Se även Länsnivå, tabell 2 och Kommunnivå, tabell 2

Andelen av dem som är berättigade till och som deltar i modersmålsundervisningen var 53,8 procent, under läsåret 2007/08. Andelen flickor som deltar i undervisning i modersmål är högre än andelen pojkar, 55,6 respektive 52,0 procent.

3.7 Andel elever som övergått till högskolan inom 3 år efter avslutad utbildning i gymnasieskolan⁷

Läsår	Antal elever som slutfört gymn.skolan	Antal i högsk. 3 år senare	Andel	Kvinnor	Män	Elever m. svensk bakgrund	Elever m. utländsk bakgrund
2000/2001	72 408	33 218	45,9	51,0	40,4	45,6	48,2
2001/2002	73 409	32 744	44,6	49,9	39,1	44,0	49,0
2002/2003	76 636	33 424	43,6	49,0	38,2	42,9	48,3
2003/2004	80 480	33 813	42,0	47,2	36,8	41,2	47,7
2004/2005	83 888	34 018	40,6	46,0	34,9	39,5	47,9

Källa: Skolverket. Ytterligare information: www.skolverket.se, Statistik, Gymnasieskolan, Betyg och Studieresultat, Riksnivå, tabell 11 B. Se även Länsnivå, tabell 1 och Kommunnivå, tabell 1.

Andelen elever som övergår till studier i högskolan inom 3 år efter avslutad gymnasieutbildning var lägre bland de elever som avslutade sin gymnasieutbildning 2004/05 i jämförelse med dem som avslutade sin utbildning under de föregående fyra läsåren. Andelen kvinnor som övergick till högskolestudier inom tre år efter gymnasieskolan var högre än andelen män. Elever med utländsk bakgrund gick i hög grad över till högskolestudier inom tre år efter gymnasieutbildningen, 47,9 procent.

⁷ Skolverket föreslog att indikatorn skulle ingå under politikområdesmål ”Hälften av en årskull skall ha påbörjat en högskoleutbildning vid 25 års ålder. Ungdomsstyrelsen gjorde dock en annan bedömning och har placerat indikatorn under politikområdesmål: ”En skola som ger alla kunskap och utveckling – en skola där alla elever har rätt och möjlighet till framsteg.” I redovisningen av indikatorerna har den av Ungdomsstyrelsen rekommenderade placeringen av indikatorn följts.

Politikområdesmål: Alla elever skall ha möjlighet till en likvärdig utbildning av hög kvalitet

Indikatorerna under politikområdesmålet ska mäta likvärdighet inom utbildningen oavsett elevernas kön och bakgrund samt mellan kommuner och huvudmän. Indikatorerna är mått på i vilken mån olika elevgrupper har samma möjligheter till utbildning i hela Sverige.

3.8 Lärartäthet och lärarbehörighet, gymnasieskola

Läsår	Lärare totalt	därav tj.görande Antal	Andel (%) med pedagogisk ex.	Antal lärare (heltidstj.) per 100 elever
2003/2004	35 386	33 283	74,2	8,2
2004/2005	36 184	34 084	74,2	8,1
2005/2006	37 513	35 294	73,2	8,1
2006/2007	39 123	36 728	71,6	8,1
2007/2008	39 506	37 518	72,0	8,1

Källa: Skolverket. Ytterligare information: www.skolverket.se, Statistik, Gymnasieskolan, Personal, Riksnivå, tabell 2. Se även Länsnivå, tabell 1 och Kommunnivå, tabell 1.

Mellan läsåren 2003/04 och 2007/08 har andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen sjunkit från 74,2 procent till 72,0 procent. Lärartätheten var 8,1 lärare per 100 elever läsåret 2007/08 vilket är ungefär samma nivå som 2003/04.

Politikområdesmål: Alla vuxna skall ges möjlighet att utvidga sina kunskaper och utveckla sina kompetenser för att främja personlig utveckling, demokrati, jämställdhet, ekonomisk tillväxt och sysselsättning samt en rättvis fördelning.

Indikatorn ska ge information om vuxnas tillgång till utbildning i kommunal regi.

3.9 Antal kommuner som i egen regi eller via annan utbildningsanordnare erbjuder komvux på olika nivåer (grundläggande, gymnasial och påbyggnadsutbildning), SFI Respektive Särvux

Läsår	Grundläggande Komvux	Gymnasial komvux	Påbyggnads- Utbildning	SFI	Särvux
2002/2003	267	277	128	248	199
2003/2004	259	276	122	247	203
2004/2005	257	274	117	252	211
2005/2006	258	272	76	251	218
2006/2007	250	271	67	251	215
2007/2008	251	269	73		221

Källa: Skolverket. Ytterligare information: www.skolverket.se, Statistik, Komvux, Elever och Kursdeltagare, Riksnivå, tabell 2 A, SFI, Elever och Kursdeltagare, Riksnivå, tabell 8.1 A samt Särvux, Elever, Riksnivå tabell 2. Se även Länsnivå, tabell 1 och Kommunnivå, tabell 2. SFI för 2006/07 publiceras under våren 2008.

Läsåret 2007/08 fanns det färre kommuner som i egen regi eller via annan utbildningsanordnare anordnade kommunal vuxenutbildning än läsåret 2002/03, vilket tyder på minskad tillgänglighet. Samtidigt är det möjligt att kommunerna idag samverkar mer i utbudet av kommunal vuxenutbildning och på så sätt erbjuder högre kvalitet än tidigare och totalt större utbud. Det finns mindre resurser för kommunal vuxenutbildning idag än för fem år sedan och eventuellt prioriterar kommunerna också kommunal vuxenutbildning lägre idag. Närmare 30 procent av utbildningen upphandlades från andra utbildningsanordnare än kommuner och landsting, t.ex. från studieförbund, folkhögskolor och privata utbildningsföretag, läsåret 2007/08. Den stora minskningen av antalet kommuner som erbjuder påbyggnadsutbildningar beror i huvudsak på att vissa påbyggnadsutbildningar från och med år 2005 har överförts till högskolor, folkhögskolor, kvalificerade yrkesutbildningar och kompletterande utbildningar. Jämfört med läsåren 2002/03-2006/07 har antalet kommuner som anordnar särvux ökat. För 16 av dessa kommuner samordnas verksamheten i 6 kommunalförbund.

Politikområdesmål: All utbildning skall genomsyras av principen om människors lika värde. Alla som arbetar i skolan har ett tydligt ansvar att aktivt förebygga och motverka alla former av kränkande behandling och att främja jämställdhet mellan könen.

Indikatorerna ska belysa skolans arbete med värdegrundsfrågor, elevernas trygghet samt resultatet av detta arbete. Samtliga indikatorer baseras på Skolverkets attitydundersökning för grundskola och gymnasieskola, som har gjorts vart tredje år. Indikatorerna är inte uppdaterade sedan förra årets avrapportering eftersom undersökningen genomförs under april 2009. Resultaten från 2009 års insamling presenteras våren 2010.

3.10 Andel elever som anser att deras skola gör mycket för att förhindra mobbing och annan kränkande behandling

År	Totalt	Flickor Pojkar		Elever m. svensk bakgrund		Elever m. utländsk bakgrund			Förälders högsta utbildning			
						Grundskola	Gymnasieskola	Högskola				
1993	50											
1997	52											
2000	59	55	62			54	59	56				
2003 ⁸	75 +/- 2	73 +/- 3	76 +/- 3	75 +/- 2	72 +/- 4	76 +/- 7	76 +/- 3	73 +/- 3				
2006 ⁹	79 +/- 2	75 +/- 3	82 +/- 2	79 +/- 2	77 +/- 4	78 +/- 7	79 +/- 3	79 +/- 3				

Källa: Skolverkets Attityder till skolan, elever i årskurs 7-9 i grundskolan samt 1-3 i gymnasieskolan.

Sedan 1993 har en allt större andel elever angett att man på deras skola arbetar aktivt för att motverka mobbing och annan kränkande behandling. År 2006 var det åtta av tio elever som svarade att skolan arbetar aktivt med detta. Pojkar svarade i större utsträckning än flickor att deras skola arbetar aktivt för att motverka mobbing och annan kränkande behandling. Inga signifikanta skillnader finns mellan de olika bakgrundsvariablerna i ovanstående tabell.

⁸ Resultaten presenteras i procentuella fördelningar med felmarginal vilken anger hur stor säkerhet de skattade procentandelarna har. Felmarginalen visar om skillnaden är tillräckligt stor för att inte betraktas som slumpmässig.

⁹ Se not 8.

3.11 Andel elever som känner sig mobbade eller trakasserade av andra elever

År	Totalt	Flickor Pojkar		Elever m. Svensk utländsk bakgrund bakgrund		Förälders högsta utbildning		
						Grundskola	Gymnasieskola	Högskola
1993	2	2	2			<1	3	2
1997	2	2	2			1	4	1
2000	4	4	4			7	3	4
2003 ¹⁰	3 +/- 1	2 +/- 1	3 +/- 1	2 +/- 1	4 +/- 2	5 +/- 3	3 +/- 1	2 +/- 1
2006 ¹¹	3 +/- 1	3 +/- 1	3 +/- 1	3 +/- 1	2 +/- 1	2 +/- 3	3 +/- 1	4 +/- 2

Källa: Skolverkets Attityder till skolan, elever i årskurs 7-9 i grundskolan samt 1-3 i gymnasieskolan

Andelen elever som känner sig mobbade eller trakasserade av andra elever har varit relativt konstant sedan 1993. I övriga bakgrundsvariabler förekommer inga signifikanta variationer.

3.12 Andel elever som känner sig mobbade eller trakasserade av sina lärare

År	Totalt	Flickor Pojkar		Elever m. Svensk utländsk bakgrund bakgrund		Förälders högsta utbildning		
						Grundskola	Gymnasieskola	Högskola
1993								
1997	4	3	4			1	4	4
2000	6	5	6			3	6	6
2003 ¹²	5 +/- 1	5 +/- 2	5 +/- 2	4 +/- 1	7 +/- 3	5 +/- 3	6 +/- 2	4 +/- 1
2006 ¹³	4 +/- 1	4 +/- 1	3 +/- 1	4 +/- 1	5 +/- 2	6 +/- 4	4 +/- 1	3 +/- 1

Källa: Skolverkets Attityder till skolan, elever i årskurs 7-9 i grundskolan samt 1-3 i gymnasieskolan

Andelen elever som känner sig mobbade eller trakasserade av sina lärare har varit relativt konstant, omkring 5 procent.

¹⁰ Se not 8.

¹¹ Se not 8.

¹² Se not 8.

¹³ Se not 8.

3.13 Andel elever som anser att alla eller de flesta av lärarna behandlar flickor och pojkar rättvist

År	Totalt	Flickor Pojkar		Elever m. Elever m. svensk utländsk bakgrund bakgrund		Förälders högsta utbildning		
						Grundskola	Gymnasieskola	Högskola
2000	76	76	76			75	74	77
2003 ¹⁴	78 +/- 2	76 +/- 3	80 +/- 3	77 +/- 2	82 +/- 4	80 +/- 6	77 +/- 3	78 +/- 3
2006 ¹⁵	80 +/- 2	81 +/- 3	80 +/- 3	80 +/- 2	80 +/- 4	75 +/- 7	79 +/- 3	82 +/- 3

Källa: Skolverkets Attityder till skolan, elever i årskurs 7-9 i grundskolan samt 1-3 i gymnasieskolan

Andelen elever som anser att alla eller de flesta av lärarna behandlar flickor och pojkar rättvist var 80 procent år 2006. Resultatet är oförändrat sedan undersökningen år 2000. Inga signifikanta skillnader finns mellan de olika bakgrundsvariablerna i ovanstående tabell.

¹⁴ Se not 8.

¹⁵ Se not 8.

Politikområdesmål: Den svenska skolan skall vara en trygg kunskapsskola för alla, där elevernas utveckling mot kunskaps- och demokratimålen står i centrum. En betydelsefull faktor för såväl inläring som trygghet och trivsel är barns, elevers och föräldrars möjlighet till delaktighet och inflytande i förskolan och skolan.

Indikatorerna ska belysa det inflytande som elever och föräldrar anser att de har i skolan. Samtliga föreslagna indikatorer baseras på Skolverkets attitydundersökning för grundskola och gymnasieskola, som har gjorts vart tredje år. Indikatorerna är inte uppdaterade sedan förra årets avrapportering eftersom undersökningen genomförs under april 2009. Målgruppen föräldrar kommer inte att ingå i 2009 års undersökning. Resultaten från 2009 års insamling presenteras våren 2010.

3.14 Andel elever som anser att alla eller de flesta av lärarna bryr sig om och tar tillvara deras erfarenheter och synpunkter¹⁶

År	Totalt	Flickor Pojkar		Elever m. Svensk bakgrund		Elever m. utländsk bakgrund		Förälders högsta utbildning		
								Grundskola	Gymnasieskola	Högskola
2000	61	60	62					67	59	57
2003 ¹⁷	70 +/- 2	69 +/- 3	71 +/- 3	70 +/- 2	69 +/- 5	67 +/- 7	71 +/- 3	70 +/- 3		

Källa: Skolverkets Attityder till skolan, elever i årskurs 7-9 i grundskolan samt 1-3 i gymnasieskolan

Andelen elever som anser att alla eller de flesta av lärarna bryr sig om och tar tillvara deras erfarenheter och synpunkter har ökat från 61 procent år 2000 till 70 procent år 2003.

3.15 Andel föräldrar¹⁸ som anser att deras barns lärare bryr sig om och respekterar deras synpunkter

År	Totalt	Kvinnor Män		Född i Sverige		Född utomlands		Högsta utbildning			Barnets kön	
								Grundskola	Gymnasieskola	Högskola	Flicka	Pojke
2000	66	68	64	65	73	68	69	61	66	66		
2003 ¹⁹	69 +/- 3	71 +/- 3	67 +/- 4	69 +/- 3	69 +/- 6	65 +/- 8	68 +/- 4	71 +/- 4	72 +/- 4	66 +/- 4		

Källa: Skolverkets Attityder till skolan

Andelen föräldrar som anser att deras barns lärare bryr sig om och respekterar deras synpunkter var oförändrad mellan åren 2000 och 2003.

¹⁶ Frågan ingick inte i 2006 års Attitydundersökning.

¹⁷ Se not 8.

¹⁸ Målgruppen föräldrar ingick inte i 2006 års Attitydundersökning.

¹⁹ Se not 8.

3.16 Andel elever som anser sig kunna vara med och bestämma väldigt eller ganska mycket om vad de får lära sig i olika ämnen

År	Totalt	Flickor	Pojkar	Elever m. bakgrund		Förälders högsta utbildning		
				svensk	utländsk	Grundskola	Gymnasieskola	Högskola
1993	25	27	24					
1997	34	35	33					
2000	35	34	35	35	34	35	35	34
2003 ²⁰	37	35 +/- 3	39 +/- 3	37 +/- 3	36 +/- 5	32 +/- 7	38 +/- 3	38 +/- 4
2006 ²¹	44	43 +/- 3	44 +/- 3	44 +/- 3	42 +/- 5	46 +/- 8	44 +/- 4	43 +/- 4

Källa: Skolverkets Attityder till skolan, elever i årskurs 7-9 i grundskolan samt 1-3 i gymnasieskolan

Sedan 1993 har det skett en ökning av andelen elever som anser att de kan vara med och bestämma väldigt eller ganska mycket om vad de får lära sig i olika ämnen. Skillnaden mellan 1993 och 2006 motsvarar nästan 20 procentenheter. I likhet med tidigare attitydundersökningar visar 2006 års undersökning att andelen elever som vill kunna påverka vad de får lära sig i olika ämnen är större (60 procent) än andelen elever som upplever att de faktiskt kan påverka (44 procent). Samtidigt har andelen elever som vill vara med och bestämma minskat sedan föregående undersökningar.

Resultaten visar att det inte finns några större skillnader mellan hur olika elevgrupper bedömer sina möjligheter att kunna påverka. Det är dock vanligare att flickor än pojkar vill kunna påverka vad de får lära sig i olika ämnen.

²⁰ Se not 8.

²¹ Se not 8.